

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5To/2/2024
Identifikačné číslo spisu:	9523100269
Dátum vydania rozhodnutia:	03.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:9523100269.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obžalovaného M. O.Š. pre zločin rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 3. decembra 2024 v Bratislave prerokoval odvolanie prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátora) proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo 14. decembra 2023, sp. zn. 18T/4/2023, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Tr. por. zrušuje napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

II. Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vracia Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Dňa 11. júla 2023 podal prokurátor na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku (ďalej len Špecializovaný trestný súd) obžalobu na obvineného M. O. v bode 1) až 17) pre pokračovací zločin rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. v bode 18) až 20) pre prečin prechovávanie extrémistického materiálu podľa § 422c Tr. zák., ktorých sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

obvinený M. O. na svojom súkromnom profile s názvom “_.” vedenom na sociálnej sieti T. umiestnil rôzne fotografie s viditeľnými verbálnymi a neverbálnymi symbolmi pravicového extrémizmu, a to konkrétne:

v bode 1)

v čase o 13:20:28 hod. dňa 24. decembra 2020 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na ramenách nad kľúčnymi kosťami viditeľné tetovania runy Man (rúna života) a Yr (rúna smrti) a na spodnej časti bicepsu pravej ruky má vytetovaný v starogermánskej runovej abecede nápis Odin - pohanský kult propagovaný v neonacistickom prostredí,

v bode 2)

v čase o 00:02:50 hod. dňa 1. januára 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na ramenách nad kľúčnymi kosťami viditeľné tetovania runy Man (rúna života) a Yr (rúna smrti),

v bode 3)

v čase o 11:19:04 hod. dňa 9. januára 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na ramenách nad kľúčnymi kosťami viditeľné tetovania runy Man (rúna života) a Yr (rúna smrti),

v bode 4)

v čase o 12:14:33 hod. dňa 5. februára 2021 umiestnil kreslený obrázok so svojou podobizňou s vyobrazením jeho tetovaní, a to na pravom ramene nad kľúčnou kosťou rúna Man (rúna života), na spodnej časti bicepsu pravej ruky nápis Odin, a na vnútornej strane lýtky pravej nohy symbol Skrewdriver,

v bode 5)

v čase o 18:27:33 hod. dňa 13. februára 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má oblečené tričko s nápisom akronymu „A.C.A.B“ - All cops are bastards (v preklade všetci fízli/policajti sú bastardi), čo je jedno z mobilizujúcich hesiel súčasného neonacizmu proti policajným a bezpečnostným zložkám s nápisom „Všetci policajti sú buzeranti“ a za ním visí tzv. Južanská vlajka používaná vojskami Konfederácie v občianskej vojne v USA 1861-1865,

v bode 6)

v čase o 17:38:57 hod. dňa 3. marca 2021 umiestnil dve fotografie svojej osoby s čiapkou na hlave, na ktorej je znázornená tzv. Južanská vlajka používaná vojskami Konfederácie v občianskej vojne v USA 1861-1865,

v bode 7)

v čase o 14:36:28 hod. dňa 8. marca 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby počas tréningu v posilňovni, pričom na stene visí tzv. Južanská vlajka používaná vojskami Konfederácie v občianskej vojne v USA 1861-1865,

v bode 8)

v čase o 20:39:53 hod. dňa 12. apríla 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na spodnej časti bicepsu pravej ruky vytetovaný v starogermánskej runovej abecede nápis Odin - pohanský kult propagovaný v neonacistickom prostredí,

v bode 9)

v čase o 20:34:14 hod. dňa 2. mája 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na vnútornej strane predlaktia pravej ruky vytetovaný symbol čierneho slnka,

v bode 10)

v čase o 20:13:20 hod. dňa 8. júna 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na ramenách nad kľúčnymi kosťami viditeľné tetovania runy Man (rúna života) a Yr (rúna smrti),

v bode 11)

v čase o 11:59:54 hod. dňa 6. júla 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na spodnej časti bicepsu pravej ruky vytetovaný v starogermánskej runovej abecede nápis Odin - pohanský kult propagovaný v neonacistickom prostredí,

v bode 12)

v čase o 21:44:42 hod. dňa 10. júla 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na spodnej časti bicepsu pravej ruky vytetovaný v starogermánskej runovej abecede nápis Odin - pohanský kult propagovaný v neonacistickom prostredí,

v bode 13)

v čase o 23:12:19 hod. dňa 11. júla 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na spodnej časti bicepsu pravej ruky vytetovaný v starogermánskej runovej abecede nápis Odin - pohanský kult propagovaný v neonacistickom prostredí,

v bode 14)

v čase o 20:43:55 hod. dňa 12. júla 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na pravom ramene nad kľúčnou kosťou viditeľné tetovanie rany Man (rúna života),

v bode 15)

v čase o 17:25:28 hod. dňa 5. septembra 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na spodnej časti bicepsu pravej ruky vytetovaný v starogermánskej runovej abecede nápis Odin - pohanský kult propagovaný v neonacistickom prostredí,

v bode 16)

v čase o 17:06:30 hod. dňa 9. septembra 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na spodnej časti bicepsu pravej ruky vytetovaný v starogermánskej runovej abecede nápis Odin - pohanský kult propagovaný v neonacistickom prostredí,

v bode 17)

v čase o 23:32:29 hod. dňa 7. októbra 2021 umiestnil fotografiu svojej osoby, na ktorej má na ramenách nad kľúčnymi kosťami viditeľné tetovania runy Man (rúna života) a Yr (rúna smrti),

príčom všetky tieto príspevky boli najmenej do 30. novembra 2021 sprístupnené všetkým sledovateľnom profilu „_“, ktorých bolo ku dňu 30. novembra 2021 v počte 9154,

v bode 18)

od presne nezistenej doby do 7:45 hod. dňa 3. februára 2022 v byte č. X na X. poschodí, vo vchode č. X bytového domu č. XXXX nachádzajúceho sa na ulici C. v A., prechovával extrémistické materiály:

- mikinu čiernej farby s chrbtovým nápisom „A.C.A.B.“ (All Cops are Bastards - všetci policajti /fízli/ sú bastardi), ktorý dookola lemuje švabachový majuskulný nápis BORN TO HATE - READY TO KILL (Zrodený k nenávisti - pripravený zabíjať),
- tričko s krátkym rukávom bordovej farby s nápisom „A.C.A.B.“ pod ktorým sú znázornení dvaja bozkávajúci sa príslušníci polície s nápisom VŠETCI POLICAJTI SÚ BUZERANTI,
- čierne tričko s krátkym rukávom s anglickými nápismi na prednej strane SKREWDRIVER a Rock against Communism (Rock proti komunizmu) a na zadnej strane Fucking RACIST 100% WHITE (Jebajúci rasista stopercentne biely),
- biele tričko s krátkym rukávom, s nápisom na prednej časti KRÁTKY PROCES SINCE 1988 (od roku 1988) čiernu bedrovú kapsičku s nášivkou, s kresbou germánskeho bojovníka s taseným mečom, ktorý má okolo hlavy (na spôsob aureoly) symbol tzv. čierneho slnka v bielo-červenej farebnej kombinácii, pod ktorou je majuskulný nápis WOTANJUGEND (Wotanova mládež),
- okrúhlu magnetku s majuskulným nápisom A.C.A.B., pod ktorým sú znázornení dvaja bozkávajúci sa príslušníci polície s nápisom VŠETCI POLICAJTI SÚ BUZERANTI,
- magnetku s portrétom vodcu národného socializmu Adolfa Hitlera,
- hrnček so švabachovým nápisom Krátky proces, pod ktorým je štylizovaná nemecká ríšska orlica z rokov 1935 - 1945, ktorá nesie na hrudi symbol nemeckého železného kríža, v ktorom je v jeho horizontálnych ramenách nápis Pressburg (Bratislava),

v bode 19)

od presne nezistenej doby do 9:55 hod. dňa 3. februára 2022 v osobnom motorovom vozidle Š. A. Q. C., evidenčné číslo: A., VIN: E., prechovával extrémistické materiály:

- vývesku s motívom tzv. južanskej vlajky, nad ktorou je anglický nápis WHITE BOYS (Bieli chlapci),
- nálepku s kresbou Homéra a Barta Simpsonovcov a krížovou kresbou skratky akronymu ALL COPS ARE BASTARDS, ktorý tvorí kruhopis tejto nálepky,

v bode 20)

od presne nezistenej doby do 11:00 hod. dňa 3. februára 2022 v priestoroch tetovacieho štúdia s názvom „O. E. Š.“ nachádzajúceho sa na treťom poschodí v U. R. Q. na ulici Š. XX v I., prechovával extrémistické materiály:

- kreslený portrét britského herca E. I., ktorý stvárnil hlavnú úlohu vo filme K. s nápisom ACAB,
- návrh na otáčaciu stoličku s obrazovo-textovou kolážou, ktorú tvorí biely, čierno lemovaný kruh, v ktorom je siluetová čierna postava, udierajúca ležiaca a brániaca sa červenú postavu. V čiernom lemovaní je anglický majuskulný nápis GOOD NIGHT LEFT SIDE (Dobrá noc ľavica).

Samosudca Špecializovaného trestného súdu na hlavnom pojednávaní konanom 14. decembra 2024, po tom čo obžalovaný M. O. podľa § 257 ods. 1 Tr. por. urobil vyhlásenie - nevinný vo všetkých skutkoch, vykonal nasledovné dokazovanie:

- postupom podľa § 269 Tr. por. sa súd oboznámil s úradným záznamom z operatívneho zisťovania informácií - realizačný návrh z č. l. 1 - 34, s uznesením vyšetrovateľa podľa § 199 Tr. por. a § 206 ods. 1 Tr. por. z č. l. 88 a 124, s uznesením prokurátora bývalého ÚŠP z č. l. 97, s príkazom sudcu pre prípravné konanie na domovú prehliadku z č. l. 468, so zápisnicou o vykonaní domovej prehliadky z č. l. 476, s príkazmi vyšetrovateľa na prehliadku iných priestorov a pozemkov z č. l. 502 a 519, so zápisnicami o vykonaní prehliadky iných priestorov a pozemkov z č. l. 506 a 523, s uznesením vyšetrovateľa o pribratí znalca z odboru elektrotechnika z č. l. 329 a s opatrením vyšetrovateľa z č. l. 430,

príčom podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol vykonať zvyšné dôkazy navrhnuté prokurátorom.

Následne samosudca Špecializovaného trestného súdu rozsudkom zo 14. decembra 2023, sp. zn. 18T/4/2023, obžalovaného M. O. sa podľa § 285 písm. a) Tr. por. spod obžaloby v celom rozsahu oslobodil, pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré je obžalovaný stíhaný.

Prokurátor na hlavnom pojednávaní konanom 14. decembra 2023 proti oslobodzujúcemu výroku rozsudku podal do zápisnice odvolanie.

Samosudca Špecializovaného trestného súdu napadnutý rozsudok odôvodnil nasledovne:

Obžalovaný O. v prípravnom konaní a i na hlavom pojednávaní využil svoje zákonné právo vo veci nevypovedať.

Z realizačného návrhu MV SR, PPZ, NAKA, odbor východ zo dňa 30.06.2021 vyplýva, že v rámci tzv. predprípravného konania, t.j. v rámci postupu, ktorý predchádzal začatiu trestného stíhania, dňa 16.04.2021 bližšie nešpecifikovaný príslušník policajného zboru zálohoval obsah profilu „_“ vedený na sociálnej sieti T.. Uvedený profil bol profilom súkromným, kde na zobrazenie jeho obsahu bolo nutné tento profil najprv začať sledovať. Z tohto dôvodu bol používateľ predmetného profilu „_“ požiadaný bližšie nešpecifikovaným príslušníkom PZ z bližšie neurčeného účtu na sociálnej sieti T. o sledovanie, pričom túto žiadosť používateľ profilu „_“ schválil. Po schválení žiadosti o sledovanie došlo zo strany polície k zálohovaniu všetkých príspevkov na predmetnom profile „_“. Následne boli políciou vyselektované fotografie, na ktorých sú viditeľné a rozpoznateľné symboly/nápisy, ktoré orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili ako extrémistického charakteru v kontexte odborného vyjadrenia č. 4/2017 doc. PhDr. ThDr. V. A., PhD. a znaleckého posudku č. 6/2018 Mgr. Z. C., PhD. z inej trestnej veci obžalovaného O., v ktorej bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu zo dňa 25.11.2020, sp. zn. BB-5T/12/2020 uznaný za vinného zo zločinu podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 122 ods. 2 písm. a) Tr. zák. a prečinu podľa § 422c Tr. zák. v podstate na obdobnom skutkovom základe ako v tejto trestnej veci. Vyselektované fotografie sa potom stali podkladom pre vydanie uznesenia vyšetrovateľa zo dňa 21.01.2022, ČVS:PPZ-141/NKA-VY1-2021 v spojení s uznesením prokurátora zo dňa 24.01.2022, sp. zn. VII/3 Gv 16/22/1000-3, ktorým bolo začaté trestné stíhanie a

súčasne vznesené obvinenie obžalovanému pre skutky vo výroku tohto rozsudku označené pod č. 1-17 kvalifikované ako zločin rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 122 ods. 2 písm. a) Tr. zák.

Po začatí trestného stíhania, na podklade:

- príkazu sudcu pre prípravné konanie tunajšieho súdu zo dňa 26.01.2022, sp. zn. 11Ntt-4/2022-58-V-ŠTS-PK bola dňa 03.02.2022 o 07.45 hod. vykonaná domová prehliadka nehnuteľnosti, v ktorej býval obžalovaný,
- príkazu vyšetrovateľa zo dňa 21.01.2022. ČVS:PPZ-141/NKA-VY1-2021 bola so súhlasom prokurátora dňa 03.02.2022 o 09.00 hod. vykonaná prehliadka motorového vozidla v užívaní obžalovaného,
- príkazu vyšetrovateľa zo dňa 21.01.2022. ČVS:PPZ-141/NKA-VY1-2021 bola so súhlasom prokurátora dňa 03.02.2022 o 09.00 hod. vykonaná prehliadka tetovacieho štúdia „O. E. A.“.

Z odôvodnenia vyššie označených príkazov na postup podľa § 100 a § 101 Tr. por. vyplýva, že dôvodiacim podkladom pre ich vydanie neboli iné skutočnosti, ktoré by s fotografiami zálohovanými z profilu „_M._O.“ priamo nesúviseli.

V rámci zrealizovaných úkonov podľa § 100 a § 101 Tr. por. boli obžalovanému zaistené mimo iné aj veci špecifikované v skutku č. 18-20 tohto rozsudku. Tieto veci sa stali podkladom pre vypracovanie odborného vyjadrenia č. 1/2022 Mgr. Z. C., PhD, na podklade ktorého záverov neskôr vyšetrovateľ uznesením zo dňa 12.05.2022, ČVS: PPZ-141/NKA-VY1-2021 začal trestné stíhanie a súčasne vzniesol obvinenie obžalovanému pre skutky vo výroku tohto rozsudku označené pod č. 18-20 kvalifikované ako prečin prechovávanía extrémistického materiálu podľa § 422c Tr. zák.

V odôvodnení vyššie popísaný postup, ktorým polícia získala prístup k obsahu súkromného profilu „_M._O.“, ktorý viedol k zálohovaniu jeho obsahu, vyhodnotil súd ako nezákonný postup polície, čo v dôsledku viedlo súd k oslobodzujúcemu výroku rozsudku.

V prvom rade je nutné zdôrazniť, že v zmysle Čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

V zmysle § 119 ods. 3 veta prvá Tr. por., za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona.

Momentom začatia trestného stíhania vo veci sú orgány činné v trestnom konaní oprávnené a zároveň i povinné vykonávať procesne použiteľné úkony podľa Trestného poriadku. Pred začatím trestného stíhania vo veci môžu byť dôkazy vyhľadávané tak podľa niektorých inštitútov Trestného poriadku, ako i v zmysle niektorých inštitútov upravených v osobitných zákonoch.

Osobitným zákonom je napr. zákon o policajnom zbore č. 171//1993 Z.z., ktorý na odhaľovania úmyselných trestných činov a pri zisťovaní ich páchatelov umožňuje orgánom činným v trestnom konaní využívať prostriedky operatívno-pátracej činnosti. Prostriedkom operatívno-pátracej činnosti podľa § 39 citovaného zákona sú

- a) sledovanie osôb a vecí,
- b) monitorovanie osôb a dopravných prostriedkov,
- c) kontrolovaná dodávka,
- d) kriminálne spravodajstvo,
- e) využívanie osôb konajúcich v prospech Policajného zboru,
- f) objekty a miesta používané pod legendou,
- g) predstieraný prevod vecí.

Sledovaním osôb a vecí je časovo vymedzený, utajený spôsob pozorovania objektu operatívneho záujmu

na mieste verejnosti prístupnom za účelom získavania informácií o jeho správaní, pohybe, stykoch a činnosti.

Ak by súd i pripustil možnosť analógie medzi sledovaním osoby v reálnom živote a v online prostredí, toto sledovanie vykonávané v zmysle ustanovení zákona o Policajnom zbore je vždy limitované sledovaním výlučne na mieste verejnosti prístupnom.

T. je bezplatná služba sociálnych médií určená na zdieľanie multimediálneho obsahu. Používateľ tejto služby má možnosť svoj profil nastaviť buď ako verejný, kedy sa jeho príspevky zobrazujú všetkým používateľom služby, alebo ako súkromný, kedy sa príspevky zobrazujú výlučne iba jeho sledovateľom, pričom na sledovanie sa vyžaduje predchádzajúce zaslanie tzv. žiadosti o sledovanie používateľovi služby a jej následné schválenie týmto používateľom.

Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že T. účet „M. O.“ bol nastavený ako tzv. súkromný účet, ktorého obsah sa nezobrazoval všetkým používateľom služby T., ale iba tým, ktorý ho sledovali. Preto aj prípadné využitie prostriedku operatívno-pátracej činnosti v podobe sledovania osoby per analogiam neprichádza do úvahy pre absenciu sledovania na mieste verejnosti prístupnom.

V predjednávanej veci nie je zrejmé z akého účtu bola používateľovi „M. O.“ adresovaná žiadosť o tzv. sledovanie, ale hraničí takmer s istotou, že to nebol oficiálny účet Prezídia policajného zboru, NAKA východ. Ak potom príslušník polície iniciatívne využil svoj súkromný účet, prípadne za týmto účelom bol policajtom vytvorený fiktívny účet (oboje) s cieľom sa dostať k multimediálnemu obsahu súkromného profilu iného používateľa, možno hovoriť o forme aktívneho úskoku zo strany polície. Je totiž viac ako pravdepodobné, že používateľ „M. O.“ by vediac, že žiadosť o sledovanie mu zasiela polícia, obsah svojho profilu nesprístupnil. V danom prípade preto polícia pracovala skryto, resp. pod skrytou identitou, inak by sa k obsahu cieľného účtu nedostala. Tým, že išlo o skrytú aktivitu polície v neverejnom priestore, na takéto konanie pred začatím trestného stíhania ju neoprávňujú prostriedky operatívno-pátracej činnosti podľa ustanovení zákona o policajnom zbore, ale s dôrazom na Čl. 2 ods. 2 Ústavy SR mal byť využitý postup podľa § 117 Tr. por. a mal byť nasadený agent „do online prostredia“. V tejto súvislosti musí súd zdôrazniť, že orgán činný v trestnom konaní zjavne nepostupoval náhodne vo vzťahu k používateľskému účtu „M. O.“, ale konal tak na podklade istého stupňa podozrenia z páchania trestnej činnosti extrémistického charakteru, ktoré zjavne pramenilo z už vyššie citovaného predchádzajúceho odsúdenia obžalovaného za extrémistickú trestnú činnosť, ktorej sa dopustil v podstate na úplne rovnakom skutkovom základe ako v aktuálne stíhanej veci, len na inej sociálnej sieti. Ak teda existovalo podozrenie z možného recidívneho konania, na preverenie tohto podozrenia, ktoré si vyžadovalo skryté aktívne konanie policajta, mal byť použitý agent v štádiu pred začatím trestného stíhania.

Dôsledkom aktívneho skrytého konania polície bez vydaného príkazu podľa § 117 Tr. por. je nezákonnosť získania dôkazu - všetkých fotografií zálohovaných z profilu „M. O.“.

Od nezákonného zaistenia predmetných fotografií sa v tejto trestnej veci odvíjajú všetky ďalšie dôkazy, ktoré v súlade s doktrínou plodov otráveného stromu nemožno považovať za dôkazy získané zákonným spôsobom. Prvotná nezákonnosť postupu polície totiž postihla všetky následne vykonané procesné úkony a dôkazy, pretože všetky majú priamo svoj základ vo fotografiách získaných z účtu „M. O.“.

Doktrína plodov z otráveného stromu pochádza z prostredia common law a pôvod má v rozhodnutí Najvyššieho súdu USA vo veci Silverthorne Lumber Co USA, pričom predstavuje pravidlo, ktoré striktne vylučuje použitie určitých dôkazov, ktoré boli štátnymi orgánmi získané nezákonným spôsobom.

Predmetná doktrína je použiteľná i v slovenskom trestnom práve, k čomu zaujal stanovisko aj Ústavný súd Slovenskej republiky (nález zo dňa 21.12.2021, sp. zn. III. ÚS/561/2021), podľa ktorého názoru musia byť všetky nezákonne získané dôkazy vylúčené, a nie je prípustné ani využitie dôkazov, ktoré boli

získané priamo, alebo nepriamo ako výsledok takto nezákonne získaného dôkazu.

V prejednávanej veci teda došlo zo strany polície k nezákonnému získaniu dôkazu - fotografií zverejnených na sociálnej sieti T. na účte s používateľským menom „M. O.“. Od takto nezákonne získaného dôkazu boli priamo odvodzované všetky ďalšie dôkazy, ktoré prokurátor navrhoval na hlavom pojednávaní vykonať ku skutku č. 1-17 a táto nezákonnosť sa ďalej preniesla i na veci zaistené obžalovanému pri úkonoch podľa § 100 a § 101 Tr. por. Nebyť totiž prvej nezákonnosti, tzn. nezákonného zálohovania grafického materiálu na účte používateľa „M. O.“, nedošlo by vôbec k začatiu trestného stíhania vo veci a teda jednoznačne nie ani k realizácii už vyššie opísaných zaistovacích úkonov, pri ktorých boli zaistené veci, ktoré sa potom stali podkladom pre stíhanie obžalovaného aj za skutky označené pod bodom 18-20. Tým, že nezákonnosť získania obsahu účtu „M. O.“ sa priamo preniesla na všetky ďalšie vyprodukované dôkazy proti obžalovanému a kontaminovala ich rovnakou nezákonnosťou, nemal súd inú možnosť ako ich vykonanie podľa § 272 ods. 3 Tr. por. na hlavom pojednávaní odmietnuť. Následkom tohto postupu sa prokurátor ocitol v takej dôkaznej núdzi, kedy nebolo možné vykonať žiaden zákonný dôkaz, že sa vôbec stal niektorý zo skutkov č. 1-20 pre ktoré je obžalovaný stíhaný. Takto vzniknutá dôkazná núdza potom zákonite musela vyústiť do rozhodnutia o oslobodení obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Tr. por.

Prokurátor v písomnom odôvodnení podaného odvolania z 12. januára 2024 sa s predmetným rozsudkom nestotožnil, považoval ho za nezákonný, a to najmä z týchto dôvodov:

Prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní v podstate odmietol vykonať dokazovanie /jednak prokurátorom uvedené v podanej obžalobe, a jednak prokurátorom navrhnuté na hlavom pojednávaní dňa 14.12.2023/ a to vo vzťahu k žiadnemu skutku uvedeného v obžalobe/ s výnimkou výsluchu obžalovaného a prečítaniu niektorých listín, (aj) na základe ktorých došlo k vydaniu uzneseniu o vznesení obvinenia voči obžalovanému, a to jednak dňa 21.01.2022 a taktiež aj dňa 12.05.2022/.

Uvedený procesný postup prvostupňový súd odôvodnil aplikovaním tzv. doktríny plodov ovocia z otráveného stromu a poukázaním na to, že keďže prvostupňový súd vyhodnotil ako nezákonný postup /operatívnych/ príslušníkov polície spočívajúci v tom, že títo, resp. niektorý z nich, požiadal užívateľa /vlastníka/ profilu s názvom „M. O.“ vedenom na sociálnej sieti T. o možnosť jeho "sledovania", pričom následne po povolení "sledovania" tohto profilu, do tohto profilu "vnikli" a obsah tohto profilu, resp. jeho časť využili ako podklad na začatie trestného stíhania a následne na vydanie uznesenia o vznesení obvinenia voči obžalovanému dňa 12.01.2022., prvostupňový súd následne v zmysle ním aplikovanej doktríny "plodov ovocia z otráveného stromu" vyhodnotil ako nezákonné aj príkaz sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 11Ntt-4/2022-58-V-ŠTS-PK zo dňa 26.01.2022 a príkazy vo veci konajúceho policajta opatrené súhlasom prokurátora tunajšej prokuratúry zo dňa 21.01.2022 na vykonanie prehliadky osobného motorového vozidla zn. Š. A. a na vykonanie prehliadky nebytového priestoru - tetovacieho štúdia "O. E. A.".

Predovšetkým mám za to, že tzv. doktrína „plodov ovocia z otráveného stromu“ je v podmienkach slovenského trestného práva procesného v zásade neaplikovateľná. V tomto smere poukazujem najmä na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v ktorých sa Najvyšší súd SR vyjadril k otázke možnosti aplikovania tejto doktríny v podmienkach slovenského právneho poriadku (rozsudok NS SR sp. zn. 2Tdo/64/2017 z 27.03.2018, uznesenie NS SR sp. zn. 2Tdo/84/2017 z 30.04.2018, rozsudok NS SR sp. zn. 5 To/8/2018 z 24.01.2019, uznesenie NS SR sp. zn. 5T do/29/2019 z 27.08.2019, rozsudok NS SR sp. zn. 5 Tdo/44/2019 z 12.09.2019, rozsudok NS SR sp. zn. 5 To 8/2019 z 30.04.2020, uznesenie NS SR sp. zn. 2TdoV/7/2018 z 25.05.2020, uznesenie NS SR sp. zn. 5 Tost-š 10/2022 z 02.05.2022).

V nadväznosti na právne závery vyplývajúce z vyššie uvedených rozhodnutí NS SR vo vzťahu k trestnej veci obžalovaného uvádzam:

a) sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu príkaz na vykonanie domovej prehliadky sp. zn. 11Ntt-4/2022-58-V-ŠTS-PK bola dňa 26.01.2022, vydal na základe prokurátorom

predloženého spisového materiálu, z obsahu ktorého v tom čase jednoznačne vyplývalo, akým spôsobom sa operatívni príslušníci polície dostali k obsahu profilu „M._O.“ na sociálnej sieti T., a že tento profil bol z hľadiska jeho nastavení nastavený ako „súkromný“ a v tomto smere sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu nevzhliadol nezákonnosť takéhoto postupu,

b) policajti vykonávajúci domovú prehliadku a 2 /dve/ prehliadky iných priestorov užívaných obžalovaným MP - osobného motorového vozidla a priestorov tetovacieho štúdia - konali na základe sudcom pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, resp. prokurátorom tunajšej prokuratúry vydaných príkazov /súhlasov/ a teda konali v dobrej viere, že príslušné invazívne úkony, ktoré vykonávajú, sú v súlade s platným právom, sú zákonné a teda v ich konaní absentuje prvok svojvôle alebo dokonca konania bez príslušného príkazu súdu alebo príkazu prokurátora /resp. súhlasu prokurátora s príkazom policajta /. Uvedené analogicky platí aj vo vzťahu ku konaniu dozorujúceho prokurátora tunajšej prokuratúry, ktorý udelil 2 /dva/ samostatné súhlasy na vykonanie prehliadky iných priestorov, pričom hoci prokurátor oba súhlasy z časového hľadiska udelil dňa 21.01.2022, teda ešte predtým, ako bol /dňa 26.01.2022/ vydaný príkaz na vykonanie domovej prehliadky zo strany sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 11Ntt-4/2022-58-V-ŠTS-PK, avšak prokurátor mohol logicky a v dobrej viere vychádzať z toho, že ním dňa 21.01.2022 udelené súhlasy s vykonaním prehliadky iných priestorov sú z právneho hľadiska „v poriadku“ a sú zákonné, keďže na predmetný procesný postup prokurátora bezprostredne nadväzoval aj procesný postup sudcu pre prípravné konanie, ktorý vyššie uvedený príkaz na vykonanie domovej prehliadky vydal práve na základe návrhu vo veci konajúceho dozorujúceho prokurátora,

c) dôkazy zabezpečené na základe vykonanej domovej prehliadky a 2 /dvoch/ prehliadok iných priestorov neboli zabezpečené /získané/ nezákonným donútením alebo hrozbou takého donútenia a preto ich použitie v rámci súdneho konania vedeného na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 18T/4/2023 nie je vylúčené v zmysle § 119 odsek 5 Trestného poriadku /aktuálne znenie/,

d) dôkazy zabezpečené na základe vykonanej domovej prehliadky a 2 /dvoch/ prehliadok iných priestorov neboli zabezpečené /získané/ porušením článku 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to ani priamo, ani nepriamo /ako to bolo konštatované napríklad v prípade vedenom na EŠLP - Jalloh proti Nemecku - 54810/00) a preto ich použitie v rámci súdneho konania vedeného na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 18T/4/2023 nie je vylúčené /bližšie viď aj odôvodnenie vyššie uvedeného rozsudku NS SR sp. zn. 5 To/8/2018 z 24.01.2019/,

e) aj v prípade, ak by sa odvolací súd stotožnil s názorom prvostupňového súdu o tom, že dôkazy zabezpečené operatívnymi príslušníkmi polície spôsobom, že títo /resp. niektorý z nich/ požiadali užívateľa /vlastníka/ profilu s názvom „M._O.“ vedenom na sociálnej sieti T. o možnosť jeho "sledovania", pričom následne po povolení "sledovania" tohto profilu, do tohto profilu "vnikli" a obsah tohto profilu, resp. jeho časť využili ako podklad na začatie trestného stíhania a následne na vydanie uznesenia o vznesení obvinenia voči obžalovanému MP /zo dňa 21.01.2022/, sú nezákonné /ide o skutky uvedené v bodoch 1 až 17 obžaloby/, mám za to, že ďalší procesný postup tak sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, ako aj orgánov činných v trestnom konaní /policajtov a vo veci konajúceho dozorujúceho prokurátora v prípravnom konaní/ bol zákonný, dôkazy zabezpečené na základe vydaných príkazov sudcu pre prípravné konanie a príkazov policajta vydaných so súhlasom prokurátora a preukazujúce spáchanie skutkov uvedených v bodoch 18/ až 20/ obžaloby, boli zabezpečené /získané/ zákonným spôsobom a sú procesné použiteľné aj v rámci dokazovania na hlavnom pojednávaní na prvostupňovom súde.

Podporne k vyššie uvádzanej judikatúre NS SR uvádzam aj niektoré rozhodnutia českých justičných orgánov týkajúcich sa tzv. "teórie ovocia plodov z otráveného stromu", a ktoré "potvrdzujú" právne závery vyplývajúce v tomto smere z judikatúry NS SR.

Ide najmä o tieto rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky /ďalej aj iba "NS ČR7 a Ústavného súdu Českej republiky /Uznesenie NS ČR sp. zn. 6 Tdo 84/2013; Uznesenie NS ČR sp. zn. 6 Tdo

184/2013; Uznesenie NS ČR sp. zn. 3 Tdo 1621/2014; Uznesenie NS ČR sp. zn. 11 Tdo 122/2015; Uznesenie NS ČR sp. zn. 6 Tdo 675/2016, Nález ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 3766/2012; Nález ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 2058/2013; Nález ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 1677/2013; Nález ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 587/14; Nález ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 761/14; Nález ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 3318/09; uznesenie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 2353/14; uznesenie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 47/15; uznesenie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 3513/14/.

Záverom ešte podotýkam, že hoci prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že pri zabezpečovaní dôkazov ohľadne trestnej činnosti vo vzťahu ku skutkom uvedeným v bodoch 1/ až 17/ obžaloby mal byť použitý agent (mal byť /súdom/ vydaný príkaz na použitie agenta), neuviedol už, na základe akých informácií, resp. v ktorom štádiu trestného konania mal byť návrh prokurátora na vydanie príkazu na použitie agenta podaný. Prvostupňový súd neuviedol, či o vydanie príkazu na použitie agenta mali orgány činné v trestnom konaní požiadať súd /z časového hľadiska/:

A/ potom, ako operatívni príslušníci polície už vnikli do obsahu profilu „M._O.“ na sociálnej sieti T. a teda už zistili, že sa tam nachádza materiál, ktorý môže napĺňať, resp. naplnia znaky extrémistického materiálu v zmysle § 130 odsek 7 Trestného zákona

alebo

B/ o ustanovenie agenta mali orgány činné v trestnom konaní požiadať súd bez akejkolvek Z. /podozrenia/ o tom, aký materiál /a či vôbec nejaký/ sa v rámci neverejne prístupného profilu „M._O.“ na sociálnej sieti T. nachádza /teda bez vedomosti o tom, čo sa nachádza v rámci predmetného profilu na sociálnej sieti T./.

Kým totižto v prípade uvedenom v bode A/ by súčasťou spisového materiálu predkladaného orgánmi činnými v trestnom konaní sudcovi pre prípravné konanie boli už aj materiály nachádzajúce sa „vo vnútri“ neverejného profilu M._O.“ na sociálnej sieti T., ktoré by už boli získané činnosťou operatívnych príslušníkov polície (teda polícia by tieto materiály už reálne aj k dispozícii mala, ale prostredníctvom návrhu prokurátora by žiadala súd, aby príkazom ustanovil agenta, ktorý by sa pokúsil požiadať majiteľa profilu „M._O.“ na sociálnej sieti T. o udelení súhlasu k „vniknutiu“ do „vnútra“ tohto profilu a opätovne /procesne relevantným spôsobom prostredníctvom činnosti agenta/ tieto materiály na účely trestného konania zabezpečiť /samozrejme za predpokladu, že by boli stále v nezmenenej podobe v rámci profilu „M._O.“ prístupné/, v prípade uvedenom v bode B/ by súčasťou spisového materiálu predkladaného orgánmi činnými v trestnom konaní sudcovi pre prípravné konanie takéto materiály logicky nemohli byť a ani by jeho súčasťou neboli, keďže polícia by o obsahu profilu „M._O.“ nemala žiadnu vedomosť.

V prípade uvedenom v bode B/ by však podľa môjho názoru bolo otáznne, či by boli splnené zákonné podmienky na ustanovenie agenta najmä v zmysle § 117 odsek 1 Trestného poriadku -„... a získané poznatky odôvodňujú podozrenie, že bol spáchaný trestný čin alebo má byť spáchaný taký trestný čin“ a či by teda v takomto prípade vôbec sudca pre prípravné konanie príkaz na použitie agenta vydal, keďže z obsahu predloženého spisového materiálu by nevyplyvali žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť podozrenie, že bol alebo má byť spáchaný niektorý trestný čin extrémizmu podľa § 140a Trestného zákona, navyše keď z obsahu názvu profilu na sociálnej sieti T. - „M._O.“ nevyplyvalo, že by jeho používateľom mohol, resp. mal byť obžalovaný, o ktorom orgány činné v trestnom konaní mali vedomosť, že môže páchať obdobnú trestnú činnosť, pre ktorú bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5T/12/2020 z 25.11.2020 právoplatne odsúdený.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujem, aby Najvyšší súd SR ako odvolací súd odvolaním prokurátora napadnutý rozsudok ako nezákonný zrušil z dôvodov uvedených v § 321 odsek 1 písmeno a), b), c) a d) Trestného poriadku a postupoval podľa § 322 odsek 1 Trestného poriadku s poukazom na § 322 odsek 4 písmeno a) Trestného poriadku.

Odvolanie prokurátora spoločne s kompletným spisovým materiálom bolo tunajšiemu súdu riadne

predložené 23. februára 2024.

Následne najvyšší súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom mal na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, možno prihliadnuť len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., pričom dospel k záveru, že odvolanie prokurátora je dôvodné, nakoľko výrok o vine v podobe oslobodzujúceho rozsudku je predčasný, a to pre podstatné chyby v napadnutom výroku, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci [§ 321 ods. 1 písm. a) Tr. por.], že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie [§ 321 ods. 1 písm. b) Tr. por.], v dôsledku čoho vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy [§ 321 ods. 1 písm. c) Tr. por.].

Vzhľadom na rozsah dokazovania, ktorý je potrebné vo veci vykonať (vec sa prakticky vracia do štádia po podaní obžaloby), odvolací súd podľa § 322 ods. 1 Tr. por. po zrušení napadnutého rozsudku vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

V prvom rade odvolací senát 5T Najvyššieho súdu považuje za potrebné uviesť, že „doktrínou plodov z otráveného stromu“ sa už v minulosti vo svojej rozhodovacej činnosti zaoberal opakovane v rozhodnutiach, na ktoré vo svojom odvolaní poukázal aj prokurátor, pričom vo vzťahu k tejto otázke považuje za významné najmä tieto jeho stanoviská a z neho vyplývajúce závery:

Slovenský trestný proces neprevzal doktrínu plodov z otráveného stromu, ktorá vznikla a je rozvíjaná v USA, najmä tak v podobe simplifikujúceho (zjednodušeného) tvrdenia, že plody z otráveného stromu sú vždy otrávené. Podklad pre právny záver, že dôsledkom chybného (nezákonného) postupu orgánov činných v trestnom konaní v procese dokazovania je vždy absolútna neúčinnosť, a tým v trestnom konaní nastala nepoužiteľnosť dôkazov, nie je možné nájsť v príslušných ustanoveniach Trestného poriadku upravujúcich dokazovanie v trestnom konaní (šiesta hlava Trestného poriadku - s výnimkou ustanovenia § 119 ods. 4). Napriek tomu odvolací senát 5T vo vzťahu k tejto doktríne sa prikláňa k zástancom (trestno-právni teoretici napr. Rúžek, Repík, Nett) použiteľnosti dôkazov odvodených z neúčinných dôkazov, keď rovnako zastáva názor, že „plody z otráveného stromu môžu byť zdravé“.

Teória plodov z otráveného stromu (fruit of the poisonous tree doctrine) má svoj pôvod v Spojených štátoch amerických, kde sa postupom času vyvinula v rámci trestného konania. Angloamerický právny model stojí na zásade, že plody otráveného stromu sú vždy otrávené (tzv. vylučovacie pravidlo, anglicky -exclusionary rule).

Vylučovacie pravidlo v americkom právnom systéme je právny princíp, podľa ktorého dôkazy získané políciou v rozpore so štvrtým dodatkom ústavy Spojených štátov amerických (chráni občanov pred prehľadávaním, zatýkaním a zabavovaním majetku bez konkrétneho súdneho príkazu alebo bez dôvodov oprávňujúcich veriť, že bol spáchaný zločin), nesmú byť proti obvinenému v trestnom konaní použité. Účelom tohto procesného pravidla je tlak na dodržiavanie zákonnosti zo strany polície a prokuratúry, pretože v americkom trestnom konaní prokurátor dokazuje vinu obžalovaného a obstarávanie prípadných ospravedlňujúcich dôkazov je úlohou obhajoby.

Právny princíp vylučovacieho pravidla sa však konštantne vyvíja a smeruje k uplatňovaniu stále väčšieho počtu výnimiek. Jedna z týchto výnimiek bola po prvýkrát sformulovaná v rozhodnutí Najvyššieho súdu Spojených štátov amerických (ďalej len Súd) vo veci Spojené štáty proti Albertovi Leonovi z roku 1984. V tomto rozhodnutí Súd uviedol, že dôkazy získané v dobrej viere v zákonnosť postupu (good faith exception) môžu byť použité. Skutkové okolnosti prípadu L. týkajúce sa tejto výnimky z vylučovacieho pravidla boli také, že u pána Q. L. bolo nájdené veľké množstvo drog v priebehu domovej prehliadky, ktorá bola vykonaná na základe príkazu, ktorý sa neskôr ukázal ako chybný (nezákonný) kvôli absencii dôvodného podozrenia (lack of probable cause). Súd sa však priklonil k formulácii výnimky z vylučovacieho pravidla, a to z toho dôvodu, že vylučovacie pravidlo slúži predovšetkým k tomu, aby odstrašilo policajné orgány od porušovania štvrtého dodatku Ústavy Spojených štátov amerických. V takom prípade, kde polícia vykonala prehliadku a spoliehala sa pri tom na príkaz, o ktorom sa domnievala, že je platný, a konala teda v dobrej viere, stráca vylučovacie pravidlo svoju základnú

odstrašujúcu podstatu. Obdobne rozhodol Súd i v prípade Massachusetts proti Sheppardovi z toho istého roku.

Pokiaľ ide o doktrínu plodov z otráveného stromu a rozhodovaciu činnosť ESĽP (ďalej len Súd), je potrebné uviesť, že zatiaľ čo článok 6 Dohovoru zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, nestanovuje žiadne pravidlá o prípustnosti dôkazov ako takých, ktoré sú v prvom rade predmetom úpravy podľa vnútroštátneho práva (Schenk proti Švajčiarsku, §§ 45-46; Moreira Ferreira proti Portugalsku (č. 2), § 83; Heglas proti Českej republike, § 84).

Nie je preto úlohou Súdu, aby v zásade určil, či sú prípustné konkrétne dôkazy, napríklad dôkazy získané nezákonne v zmysle vnútroštátneho práva. Otázka, ktorú je potrebné zodpovedať, je, či bolo konanie ako celok, vrátane spôsobu, akým boli dôkazy získané, spravodlivé. To zahŕňa preskúmanie údajnej protiprávnosti a, ak ide o porušenie iného práva Dohovorom, povahu zisteného porušenia (Khan proti Spojenému kráľovstvu, § 34; Allan proti Spojenému kráľovstvu, § 42).

Súd v rámci problematiky prípustnosti dôkazov a teórie plodov z otráveného stromu sformuloval tieto tri kategórie:

dôkazy získané priamo v dôsledku porušenia článku 3 Dohovoru
dôkazy získané nepriamo v dôsledku porušenia článku 3 Dohovoru
dôkazy získané v dôsledku porušenia iných práv garantovaných Dohovorom

Ad 1. Pokiaľ ide o dôkazy, ktoré boli získané priamo v dôsledku porušenia článku 3 Dohovoru, Súd ich vždy a za všetkých okolností hodnotí ako neprípustné, pretože ich použitie by vždy viedlo k nespravodlivosti konania. Analogicky prevzal toto ustanovenie a postoj aj slovenský Trestný poriadok v zmiňovanom ustanovení § 119 ods. 4 Tr. por. Súd neprípúšťa v článku 3 žiadnu výnimku. To sa týka aj prípadov verejného ohrozenia existencie štátu, či podozrenia z terorizmu, či inej odsúdeniahodnej aktivity.

Vo svojom rozsudku v prípade Thomasi proti Francúzsku Súd uviedol, že: potreby vyšetrovania a nepopierateľné ťažkosti v boji proti kriminalite, najmä v oblasti terorizmu, nemôžu viesť k obmedzeniu ochrany, ktorá prináleží fyzickej integrite osoby. Súd tak v rámci posudzovania hľadísk článku 3 neskúma závažnosť trestného činu, a teda ani neaplikuje test proporcionality, ale priamo konštatuje, že dôkaz nie je možné použiť za žiadnych okolností.

Ad 2. V prípade dôkazov získaných nepriamo v dôsledku porušenia článku 3 Dohovoru ide o typické plody otráveného stromu, t. j. plody z vynúteného doznanie. Použitie takýchto dôkazov vedie iba k domnienke, že právo na spravodlivý proces v tom konkrétnom konaní bolo porušené.

Podľa odvolacieho senátu 5T v takýchto prípadoch by sa mal aplikovať minimálne test proporcionality, pokiaľ by sa použitie takýchto dôkazov priamo neoznačilo ako nespravodlivosť v konaní.

Je možné napr. vziať do úvahy závažnosť verejného záujmu na potrestaní určitého činu a pomeriť ho s individuálnym záujmom, ďalej je potrebné sa zaoberať aj tým, či boli rešpektované práva obhajoby a tiež skutočnosti, či okolnosti, za ktorých boli chybné (nezákonné) dôkazy získané, nespochybňujú ich vierohodnosť a výstižnosť. V prípade nerozhodnosti by sa malo skôr prikloniť k rešpektovaniu individuálnych práv a záujmov obvineného, ako k hodnoteniu konania ako spravodlivého.

Ad 3. Podľa Súdu nemusí použitie dôkazov, ktoré boli získané orgánmi činnými v trestnom konaní na základe porušenia iných práv garantovaných Dohovorom znamenať vždy porušenie článku 6 - právo na spravodlivý proces. Teória plodov otráveného stromu teda v rozhodovacej činnosti Súdu nie je striktnie aplikovaná, a to predovšetkým v prípadoch, kde nezákonnosť pôvodného dôkazu sa netýkala porušenia článku 3 Dohovoru.

Ako bolo už skôr uvedené v prípade Bašić proti Chorvátsku, pri rozhodovaní, či bolo konanie ako celok spravodlivé, je potrebné zohľadniť aj to, či boli dodržané práva na obhajobu. Najmä je potrebné preskúmať, či sťažovateľovi bola poskytnutá príležitosť spochybniť pravosť dôkazov a brániť sa ich použitiu. Okrem toho sa musí vziať do úvahy kvalita dôkazov, ako aj okolnosti, za ktorých boli získané, a či tieto okolnosti nespochybňujú ich spoľahlivosť alebo presnosť. Aj keď nutne nevzniká problém spravodlivosti tam, kde neboli získané dôkazy podoprené iným materiálom, možno konštatovať, že tam, kde sú dôkazy veľmi silné a kde neexistuje riziko ich vierohodnosti, je potreba podporných dôkazov

odpovedajúcim spôsobom slabšia (Býkov proti Rusku, § 89; Jalloh proti Nemecku, § 96). V tejto súvislosti Súd prikladá význam aj tomu, či predmetné dôkazy boli alebo neboli rozhodujúce pre výsledok trestného konania (Gäfgen proti Nemecku, § 164).

Pokiaľ ide o preskúmanie povahy údajnej protiprávnosti, o ktorej sa hovorí, vyššie uvedený test sa použil v prípadoch týkajúcich sa sťažností, ktoré poukazovali na to, že sa v konaní použili dôkazy získané v rozpore s chránenými právami.

Išlo napríklad o použitie dôkazov získaných prostredníctvom rekognície (Láska a Lika proti Albánsku), nesprávne odobratie vzoriek od podozrivého pre potreby forenznnej analýzy (Horvatić proti Chorvátsku), vyvíjanie nátlaku na obvineného (Erkapić proti Chorvátsku; Dominka proti Slovensku), použitie falošného dôkazu (Layijov proti Azerbajdžanu, § 64; Sakit Zahidov proti Azerbajdžanu, §§ 46-49), nespravodlivé využitie výpovedí svedkov a iných dôkazov (Ilgar Mammadov v. Azerbajdžan (č. 2)) a použitie znaleckých posudkov (Erduran a Em Export Dis Tie A.S. proti Turecku, §§ 107-112; pozri aj Avagyan proti Arménsku, § 41).

Rovnaký test sa použil aj v prípadoch týkajúcich sa otázky, či použitie informácií údajne získaných v rozpore s článkom 8 ako dôkazu spôsobilo, že súdny proces ako celok je nespravodlivý v zmysle článku 6. Týka sa to napríklad prípadov spojených s použitím dôkazov získaných nezákonným tajným sledovaním (Býkov proti Rusku, §§ 69-83; Khan proti Spojenému kráľovstvu, § 34; Dragojević proti Chorvátsku, §§ 127-135; Nişulescu proti Rumunsku; Dragos Ioan Rusu proti Rumunsku, §§ 47-50) alebo s prehliadkou a zaistením vecí (Khodorkovskiy a Lebedev proti Rusku, §§ 699-705, Prade proti Nemecku)."

Rovnako judikatúra českých súdov zdôrazňuje, že „[a]ni tak rigorózna dôkazná teória, ako je napr. doktrína ovocia z otráveného stromu (fruits of poisonous tree doctrine), ktorej aplikovateľnosť je sama o sebe sporná, nezastáva názor, že výskyt nezákonného dôkazu spôsobuje nepoužiteľnosť všetkých dôkazov opatrených v danom konaní. Nepoužiteľnosť sa týka iba tých dôkazov, ktoré sú od nezákonného kauzálné odvodené. " (uznesenie III. ÚS 2260/10 je len ďalším prejavom v judikatúre Ústavného súdu Českej republiky opakovane akcentovanej doktríny materiálneho právneho štátu; rovnako I. ÚS 3513/14, I. ÚS 2878/14 a I. ÚS 1677/13).

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax Spolkového súdneho dvora Nemecka, konkrétne vo veci 5 StR 190/91, z ktorého vyplýva, že rozhodnutie „pre alebo proti zákazu využitia takýchto dôkazov“ musí byť urobené na základe obsiahleho zváženia tak závažnosti porušenia procesných predpisov a ich významu pre právom chránenú sféru dotknutého, ako i úvaha, že pravda nesmie byť zisťovaná za každú cenu. Na druhej strane ale musí byť zvážené, že „zákazy využitia“ majú negatívny dopad na zisťovanie pravdy a podľa judikatúry Spolkového ústavného súdu Nemecka je štát povinný podľa ústavy zaistiť funkčne zdatnú trestnoprávnú justíciu, bez ktorej nemôže byť zaistená spravodlivosť. Spolkový súdny dvor Nemecka rovnako tak v rozhodnutí vo veci 3StR 181/98 konštatoval, že nemeckému procesnému právu je cudzia všeobecne platiaca zásada, že „každé porušenie predpisov o obstaraní dôkazov vedie k trestnoprocesnému zákazu ich využitia“. V tejto súvislosti preto musí byť zohľadnené, že prijatie záveru o zákaze využitia dôkazu vedie (i keď trestný poriadok nie je zameraný na hľadanie pravdy za každú cenu) k obmedzeniu jedného z podstatných princípov trestného práva, konkrétne zásady, že súd musí zisťovať pravdu a musí za tým účelom rozšíriť z úradnej moci dokazovanie vo vzťahu ku všetkým skutočnostiam a dôkazným prostriedkom, ktoré môžu mať význam. Vzhľadom k tomu zákaz využitia dôkazu predstavuje výnimku, ktorá môže byť uznaná iba na základe výslovného zákonného predpisu alebo v jednotlivých prípadoch z nadradených dôležitých dôvodov.

A v neposlednom rade najvyšší súd poukazuje aj na z časového hľadiska aktuálnejšiu judikatúru ESĽP (i keď táto je prísne kazuistická), konkrétne na vec č. 43571/12 z 8. júla 2021 - Berlizev vs. Ukrajina (odsúdenie bolo založené na dôkazoch získaných nezákonne počas tajnej policajnej operácie bez súhlasu súdu), v ktorej ESĽP zopakoval, že nie je jeho úlohou v zásade určiť, či niektoré druhy dôkazov, napríklad dôkazy získané nezákonne, môžu byť z hľadiska vnútroštátneho práva prípustné, ale či konanie ako celok, vrátane spôsobu akým boli dôkazy získané, bolo spravodlivé, pričom je potrebné zohľadniť najmä to, či boli dodržané práva na obhajobu. Treba najmä zistiť, či žalobca dostal možnosť spochybniť pravosť dôkazov a namietat proti ich použitiu (pozri rozsudok Szilagyi vs. Rumunsko, č. 30164/04 zo 17. decembra 2013). Okrem toho je potrebné zohľadniť kvalitu dôkazov vrátane toho, či okolnosti, za ktorých boli získané, spochybňujú ich spoľahlivosť alebo presnosť (viď okrem iného Býkov vs. Rusko č. 4378/02 z 10. marca 2009 a Lisica vs. Chorvátsko č. 20100/06 z 25. februára 2010). Hoci žiadny

problém spravodlivosti nevyhnutne nevzniká, ak získané dôkazy neboli podložené inými materiálmi, možno poznamenať, že ak sú dôkazy veľmi silné a nehrozí, že budú nespoľahlivé, potreba podporných dôkazov je zodpovedajúcim spôsobom slabšia (viď. rozsudok Býkov, § 90 a Bašič v. Chorvátsko č. 22251/13, §48, 25. októbra 2016).

V posudzovanej veci tajne zaznamenaný rozhovor bez predchádzajúcehosúdneho povolenia podľa názoru ESĽP predstavoval porušenie článku 8 Dohovoru(práva na súkromie), ale nie článku 6 Dohovoru (práva na spravodlivý proces),pretože sporný dôkaz nebol jediným, o ktorý sa súdy opierali. A aj za predpokladu,že by vytýkaný dôkaz mal mať rozhodujúci význam pre odsúdenie žalobcu, nie jetento prvok určujúcim faktorom pri posudzovaní spravodlivosti konania vzhľadom nadostupné procesné záruky, ktoré žalobca mohol využiť v podobe vznesenia námietkyneprípustnosti sporného videozáznamu. Pokiaľ tak neurobil konzistentnýmspôsobom, ktorým nespochybnil spoľahlivosť a presnosť tohto dôkazu, ktorépredstavujú relevantný faktor, ESĽP najmä vzhľadom na existujúce procesné zárukenemohol dospieť k záveru, že bola ohrozená celková spravodlivosť trestnéhokonania proti žalobcovi.

Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky akcentuje, že samotný dôkaz (hoci aj získaný nezákonne) ešte nie je sám osebe zásahom do základných práv (II. ÚS 828/2016 a III. ÚS 561/2021). Podľa jeho názoru problematickú povahu z hľadiska rešpektovania základných práv a slobôd nadobúda až tým momentom, keď sa stane neoddeliteľnou súčasťou skutkovej mozaiky prejednávanej veci. Až vtedy možno dospieť k záveru, že nezákonnosť dôkazu sa negatívne prejavila na chránenej sfére sťažovateľa. Okrem zákonnosti dôkazu je preto nevyhnutné vždy skúmať aj jeho reálny dopad na povahu zásahu do základných práv, pričom ak je tento dopad minimálny, resp. nepodstatný (pretože existuje dostatok iných dôkazov), na to, aby bol sťažovateľ obvinený, odsúdený, resp. vzatý do väzby a pod., potom niet dôvodu zásahový výsledok eliminovať. Povedané poeticky, jed sa z kmeňa reálne musí dostať do plodu."

Vo veci konajúci odvolací senát Najvyššieho súdu prostredníctvom svojho predsedu požiadal NAKA, konkrétne protiteroristickú centrálu a jeho extrémistické skríningové centrum o súčinnosť v súvislosti so zabezpečením nariadenia ministerstva vnútra č. 166/2020 o operatívno-pátracej činnosti, najmä jeho článku 8, na podklade ktorého došlo 14. a 16. apríla 2021 k zálohe profilu osoby vystupujúcej na sociálnej sieti T. pod menom „M._O.“ (číslo PPZ-NKA-PTC-388-001/2021-PZ), pričom v tejto súvislosti požiadal najmä o bližší opis spôsobu vykonania tejto zálohy.

Z vyjadrenia riaditeľa tejto centrály vyplývajú nasledovné okolnosti:

Pokiaľ ide o zákonný rámec vykonávania záloh internetových stránok, protiteroristická centrála národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru (ďalej len „PTC“) pri zálohovaní internetových stránok aplikuje § 69 ods. 2 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“), podľa ktorého Policajný zbor je oprávnený, ak je to potrebné na plnenie jeho úloh, vyhotovovať zvukové, obrazové alebo iné záznamy z miest verejne prístupných a zvukové, obrazové alebo iné záznamy o priebehu služobnej činnosti alebo služobného zákroku. Na PTC nepôsobia orgány činné v trestnom konaní. Príslušníci PTC sú zaradení v službe kriminálnej polície.

Zálohy sú vykonávané buď v rámci činnosti kriminálnej polície na úseku odhaľovania trestných činov, vrátane operatívno - pátracej činnosti v zmysle § 2 ods. 1 písm. b) a § 38a zákona o Policajnom zbore (teda v štádiu pred trestným konaním), alebo na základe dožiadaní orgánov činných v trestnom konaní. Orgány činné v trestnom konaní dožadujú PTC vychádzajúc z § 3 ods. 1 Trestného poriadku, resp. čl. 22 ods. 1 interného predpisu - nariadenia ministra vnútra č. 175/2010 o vymedzení príslušnosti útvarov Policajného zboru a útvarov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pri odhaľovaní trestných činov, pri zisťovaní ich páchatel'ov a o postupe v trestnom konaní v znení neskorších predpisov.

Operatívno-pátracou činnosťou sa v zmysle § 38a zákona o Policajnom zbore rozumie systém spravidla utajených, spravodajských opatrení vykonávaných Policajným zborom na účely predchádzania, zamedzovania, odhaľovania a dokumentovania trestnej činnosti a zisťovania jej páchatel'ov, zabezpečovania ochrany určených osôb a strážených objektov, technicky chránených objektov, zabezpečovania a poskytovania ochrany a pomoci ohrozenému svedkovi a chránenému svedkovi, kontroly hraníc Slovenskej republiky a vypátrania osôb a vecí. Podrobnosti upravuje už hore spomenutý utajovaný interný predpis Ministerstva vnútra SR o operatívno - pátracej činnosti.

Zálohy sú vykonávané zo strany PTC spôsobom, ktorý vylučuje pozmeňovanie obsahu. Zabezpečenie prebieha formou kryptografického kódovania „sha1“ s unikátnym kódom, ktorý slúži G. zabezpečenie jedinečnej identifikácie a neuskutočniteľnej duplikovateľnosti zálohovaného obsahu.

Záloha „súkromného profilu“ bola vykonaná pod číslom PPZ-NKA-PTC-388/2021-PZ na základe žiadosti „operatívca“ odboru Východ národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru podpísanej riaditeľom odboru, teda zjavne ako súčasť procesu odhaľovania trestnej činnosti v operatívnom spise dňa 14. apríla 2021.

Z odpovede PTC obsahujúcej ako prílohu zálohu na CD je zrejmé, že predmetný profil bol v čase žiadosti o vykonanie zálohy súkromný a pre zobrazenie fotografií a videí bolo potrebné tento profil sledovať. Z tohto dôvodu bol užívateľ „_M._O.“ požiadaný o sledovanie, pričom žiadosť schválil (s používateľom profilu sa neuskutočnila žiadna iná interakcia, ako napr. súkromná ani verejná komunikácia, komentovanie alebo tzv. „like“ príspevkov na profile), na základe čoho bola vykonaná záloha všetkých jeho príspevkov na uvedenom profile. Záloha príspevkov na profile osoby vystupujúcej na sociálnej sieti T. pod menom „_M._O.“ bola vykonaná po schválení sledovania dňa 16. apríla 2021 v prehliadači W. R., prostredníctvom programu V..

Možnosti nastavenia súkromia a postupy zverejňovania príspevkov na sociálnej sieti T. sú uvedené v oficiálnych podmienkach používania sociálnej siete na webovej stránke T., kde je uvedené: „Ve výchozím nastavení môže váš profil a príspevky na T. vidieť kdokoli. Aby mohli vaše príspevky vidieť lenom sledujúci, ktoré sami schválíte, môžete si účet nastaviť ako súkromý. Pokud máte účet nastavený jako soukromý, uvidí vaše fotky nebo videa na stránkách s hashtagy nebo místy jenom schválení sledující.“

K predmetnému profilu je potrebné uviesť, že menovaný si vo svojom profile sám označil tento profil za „Y.“ (stránka pre fanúšikov) a v čase vykonania zálohy mal 6629 tzv. „followerov“ - sledovateľov (tento údaj je viditeľný na vykonanej elektronickej zálohe súkromného profilu). Z tohto čísla je zrejmé, že používateľ profilu nemohol poznať všetkých sledovateľov predmetného profilu. Na profile sa nachádzali v prevažnej väčšine fotografie tetovaní, na základe čoho je možné predpokladať, že predmetný profil bol vytvorený najmä za účelom prezentácie vyhotovených tetovaní.

Miestom verejnosti prístupnom sa podľa zaužívaného výkladu aplikovaného na nie virtuálny svet rozumie každé miesto, na ktoré má prístup široký okruh individuálne neurčených ľudí. Vzhľadom na špecifickosť internetového prostredia máme za to, že prekážku verejnosti (z hľadiska prístupnosti aj z hľadiska konania) nie je možné v tomto prípade kvalifikovať iba na základe faktu, že profil majiteľa účtu nebol verejný, nakoľko jedinou podmienkou sprístupnenia obsahu profilu bolo požiadanie užívateľa o povolenie sledovať profil majiteľa účtu, čo pri počte prevyšujúcom 6.600 sledovateľov majiteľ účtu zjavne automaticky schvaľoval bez akéhokoľvek overovania skutočnej identity žiadateľov. Tým pádom je zrejmé, že T. profil majiteľa účtu bol za týchto podmienok miestom s prístupom vopred neurčeného množstva neidentifikovateľných subjektov a vzhľadom na svoj charakter nemal povahu uzatvorenej súkromnej komunikačnej skupiny.

Vychádzajúc z vyššie uvedených právnych názorov a okolností týkajúcich sa zálohy T. účtu obžalovaného dospel odvolací súd k týmto záverom:

- obžalovaný M. O. bol už v minulosti právoplatne odsúdený pre rovnakú trestnú činnosť (2014 - 2016), pričom v tomto prípade sa jej dopustil prostredníctvom účtu na internetovej sociálnej sieti „Y.“, ktorý mal povahu verejne prístupného profilu pod nickom „O. Š.“;

- k stotožneniu jeho osoby došlo procesným postupom (zálohou a analýzou jeho účtu) operatívno - pátracou činnosťou v zmysle § 2 ods. 1 písm. b) a § 38a zákona o Policajnom zbore (teda v štádiu pred trestným konaním);

- k jeho odsúdeniu rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 25. novembra 2020, sp. zn. BB-5T/12/2020 došlo na podklade jeho vyhlásenia o vine podľa § 257 ods.1 Tr. por., pričom obžalovaný M. O. sa vzdal odvolania;

- podľa obžaloby sa obžalovaný M. O. mal prvého čiastkového útoku pokračovacieho zločinu rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 122 ods. 2 písm. a) Tr. zák. dopustiť už 24. decembra 2020 a posledného z nich 7. októbra 2021, pričom k predmetnej zálohe v rámci operatívno - pátracej činnosti došlo 14. - 16. apríla a 30. novembra 2021 pred začatím trestného stíhania;

- na použitie agenta podľa § 117 ods. 1 Tr. por. sa vyžadujú tri zákonné podmienky, a to po prvé, že ide

o trestný čin taxatívne uvedený v tomto ustanovení, po druhé, že jeho použitie je prípustné len vtedy, ak odhaľovanie, zisťovanie a usvedčovanie páchatel'ov taxatívne uvedených trestných činov by bolo iným spôsobom podstatne sťažené a po tretie, že získané poznatky odôvodňujú podozrenie, že bol spáchaný trestný čin alebo má byť spáchaný trestný čin, pričom podľa názoru odvolacieho súdu pre použitie agenta podľa § 117 ods. 1 Tr. por. v posudzovanej veci neboli splnené dve podmienky, konkrétne druhá a tretia, keďže najmä v prípade druhej podmienky boli použité procesné postupy v zmysle zákona o Policajnom zbore, ktoré podstatne nesťažovali dosiahnutie účelu vymedzeného v § 117 ods. 1 Tr. por., pričom v prípade tretej podmienky sa odvolací súd stotožnil s argumentáciou prokurátora, ktorú uplatnil v odôvodnení odvolania a na ktorú odvolací súd poukazuje (str. 15);

- navyiac v posudzovanej veci podľa názoru odvolacieho súdu mal T. účet obžalovaného charakter súkromného účtu len čisto formálne, keďže pre vstup do neho sa nevyžadovala žiadna reálna identifikácia žiadateľa (stačil aj účet pod nickom ako používal aj samotný obžalovaný), o čom svedčí aj počet jeho „followerov-sledovateľov“ v čase vykonania záloh, konkrétne k 14. - 16. aprílu 2021 - 6629 a k 30. novembru 2021 - 9154;

- s poukazom na vyššie uvedené, je potom námietka súdu prvého stupňa týkajúca sa postupu nešpecifikovaného príslušníka PTC používajúceho skrytú identitu prinajmenšom otáznna, keďže skrytú identitu používali aj ostatní žiadatelia o sledovanie a prípadná kontrola ich totožnosti reálne ani neprichádzala do úvahy, o čom svedčí aj nárast sledovateľov od 14. apríla do 30. novembra 2021, ktorý za obdobie 7 a pol mesiaca predstavoval 2525 nových sledovateľov;

- treba potom už len zdôrazniť, že sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu 26. januára 2022 pod sp. zn. 11Ntt-4/2022-58-V-ŠTS-PK vydal príkaz na vykonanie domovej prehliadky na základe prokurátorom predloženého spisového materiálu, z obsahu ktorého v tom čase jednoznačne vyplývalo, akým spôsobom sa operatívni príslušníci polície dostali k obsahu profilu „M._O.“ na sociálnej sieti T., a že tento profil bol z hľadiska jeho nastavení nastavený ako „súkromný“ a v tomto smere sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu rovnako nevzhliadol nezákonnosť takéhoto postupu;

- treba už len doplniť, že vyšetrovateľ po predchádzajúcom súhlase prokurátora vydal 21. januára 2022 príkazy na prehliadku iných priestorov a pozemkov, avšak tieto prehliadky (motorové vozidlo a tetovacie štúdio) boli realizované až 3. februára 2022 po vykonaní domovej prehliadky, na ktorú vydal príkaz sudca pre prípravné konanie na podklade návrhu prokurátora obsahujúceho aj iné skutočnosti ako tie, ktoré vyplývali z predmetných záloh T.I. účtu obžalovaného, pričom v tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti rozsudok Veľkej komory SD zo 4. októbra 2024 vo veci C-548/21 týkajúci sa možnosti odblokovania mobilného telefónu a získania jeho obsahu, ktorý je využiteľný aj pri iných zariadeniach ako napr. počítač;

- zo zápisníc o vykonaní domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov z 3. februára 2022 vyplýva, že okrem iných vecí boli zaistené aj notebook L. A. a notebook Q. G., ktoré boli podrobené znaleckému skúmaniu, pričom znalec v znaleckom posudku č. 13/2022 pod bodom 2.8.4. na otázku č. 4 konštatoval, že na skúmaných stopách (predmetné notebooky) boli nájdené dva podobné obrazové súbory, ktoré boli zverejnené na T. účte „M. O.“ k 30. novembru 2021 zálohované PTC NAKA PZ.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade odvolania prokurátora zrušil napadnutý rozsudok samosudcu Špecializovaného trestného súdu a vec vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Odvolací súd nevyklučuje, aby samosudca súdu prvého stupňa na hlavnom pojednávaní výsluchom riaditeľa PTC, prípadne jeho zástupcu, overil skutočnosti uvedené v písomnom vyjadrení PTC tak, aby aj obžalovaný a jeho obhajkyňa mali možnosť vzhľadom na tieto nové skutočnosti opätovne spochybniť pravosť dôkazu v podobe záloh vykonaných zo 14. - 16. apríla a z 30. novembra 2021 a namietat' ich použitie, pričom na ďalšie konanie v podobe vykonávania dôkazov navrhnutých prokurátorom v podanej obžalobe bude konajúci samosudca už ale viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 327 ods. 1 Tr. por.).

Rozhodnuté bolo pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.